

Aika 27.11.2023 klo 16:30 - 19:07

Paikka Toivakkatalo

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 257	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 258	Esityslistan hyväksyminen	4
§ 259	Pöytäkirjan tarkastustapa	5
§ 260	Kiinteistö Oy Toivakanhakan esitys taloudellisista tukitoimista vuodelle 2024	6
§ 261	Hallintopalveluiden talousarvio 2024	10
§ 262	Keski-Suomen pelastuslaitos -liikelaitoksen taloudellinen loppuselvitys	11
§ 263	Kiinteistöluovutusilmoitukset	13
§ 264	Tiedoksi esitettävät asiat	15
§ 265	Muut asiat	16

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Hakkarainen Heidi Houni Juha Järvinen Kimmo Nieminen Paula Mäkelä Mika Karmala Karla Kovanen Pentti	puheenjohtaja jäsen jäsen varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen	
Muu	Juusela Juha Jäntti Sinikka Aalto Touko Breilin Henna	valtuuston varapuheenjohtaja valtuuston puheenjohtaja esittelijä pöytäkirjanpitäjä	

Allekirjoitukset

Heidi Hakkarainen
puheenjohtaja

Henna Breilin
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

257 - 265

Pöytäkirjan tarkastus

Toivakka

Karla Karmala
pöytäkirjantarkastaja

Juha Houni
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen osoitteessa www.toivakka.fi

---

Kunnanhallitus

§ 257

27.11.2023

Lailisuus ja päätösvaltaisuus

Kh 27.11.2023 § 257

Toivakan kunnan hallintosäännön § 125 mukaisesti toimitellaan voi pitää kokouksen sähköisesti. Sähköinen kokous voidaan pitää siten, että kaikki osallistuvat kokoukseen sähköiseen yhteyden avulla tai siten, että vain osa läsnäolijoista osallistuu kokoukseen sähköisen yhteyden avulla (hybridikokous).

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kunnanhallitus

§ 258

27.11.2023

Esityslistan hyväksyminen

Kh 27.11.2023 § 258

Toivakan kunnan hallintosäännön 137 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä. Toivakan kunnan hallintosäännön 138 §:n mukaan toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Päätösehdotus

Toimitella hyväksyy kokouksen esityslistan.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus

§ 259

27.11.2023

Pöytäkirjan tarkastustapa

Kh 27.11.2023 § 259

Päätösehdotus

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Mika Mäkelä ja Karla Karmala.

Päätös

Valittiin Karla Karmala ja Juha Houni.

Kiinteistö Oy Toivakanhakan esitys taloudellisista tukitoimista vuodelle 2024

Kh 27.11.2023 § 260

34/02.07.00/2023

Valmistelija

Vt. kunnanjohtaja Touko Aalto, 040 5169 332, talous- ja hallintosuunnittelija Henna Breilin, 040 5908 235

Kiinteistö Oy Toivakanhaka on lähettänyt 17.11.2023 kunnalle esityksen taloudellisista tukitoimista vuodelle 2024, joilla parannetaan kiinteistö Oy:n taloudellisia mahdollisuuksia toimia.

Kiinteistö Oy Toivakanhaka esittää omistajilleen, että omistaja myöntäisi vapautuksen vuoden 2024 lainanlyhennyksistä ja korkojen maksusta sekä myöntäisi kiinteistöosakeyhtiölle de minimis -avustuksen.

Syy esitykselle on Kiinteistö Oy:n heikko taloudellinen tilanne. Ilman taloudellisia tukitoimia Kiinteistö Oy Toivakanhakan on mahdotonta pärjätä vuonna 2024.

De minimis -tuki

De minimis -tuki on yrityksille myönnettävää julkista tukea, jota säätelee Euroopan komission asetus (EU) Nro 1407/2013. Tuki voi olla rahoitusta tai muuta etuutta, esimerkiksi verohelpotus, korkotuki, osin tai kokonaan ilmainen koulutus tai muu palvelu, joka tarjotaan rajatulle yritysjoukolle.

EU on katsonut, että tuki on määrältään niin pieni, ettei se vääristä kilpailua tai vaikuta vahingollisesti EU:n jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tämän vuoksi tuki on nimeltään "vähämerkityksinen tuki eli de minimis".

Suomessa de minimis -tukea myöntävät Business Finlandin lisäksi esimerkiksi kunnat, maakuntien liitot, ministeriöt, Finnvera ja ELY-keskukset. Jokainen tukea myöntävä organisaatio ilmoittaa päätöksessään de minimis -tuen määrän.

EU-asetuksen mukaan yritys voi saada de minimis -tukea enintään 200000 euroa kuluvan ja kahden edellisen verovuoden aikana. Maantiekuljetusten alalla toimivalle yritykselle de minimis -tuki voi olla enintään 100 000 euroa kuluvan ja kahden edellisen verovuoden aikana. Mukaan otetaan aina kunakin vuonna myönnetty tuki eli ajankohta, kun yritykselle on annettu laillinen oikeus tukeen. Sillä ei ole merkitystä, milloin tukea on haettu tai milloin se on maksettu.

Yhtiön saama de minimis -tuki

Yhtiö on toimittanut kirjallisen lausunnon saamastaan de minimis –avustuksesta.

Kunnanhallitus

§ 260

27.11.2023

Toivakan kunta on myöntänyt de minimis -avustuksia yhteensä 180 000 euroa. Vuonna 2021 kunta myönsi avustuksena 70 000 euroa ja 110 000 euroa vuonna 2023.

Yhtiölle on myönnetty lainojen lyhennysvapaata vuosina 2021, 2022 ja 2023. Vuosina 2021-2023 korkokuluja on kerääntynyt yhteensä 23.772,90 euroa.

TEM:n oppaassa de minimis-tuesta todetaan näin:

Jos de minimis -tukea myönnetään julkisomisteiselle yritykselle, tuen kasautumista tarkasteltaessa ei tarvitse ottaa huomioon muiden kyseisen julkisyhteisön omistamien yritysten de minimis -tukia, jos yritysten välillä ei ole muuta sidosta kuin julkinen määräysvalta. Jos esimerkiksi kuntaomisteiselle yhtiölle myönnetään de minimis -tukea, huomioon ei oteta muiden kyseisen kunnan omistamien yhtiöiden saamia de minimis -tukia, elleivät yritykset muodosta "yhtä yritystä" muun sidossuhteen perusteella (esimerkiksi kuntaomisteisen yrityksen ja sen tytäryrityksen de minimis -tuet lasketaan yhteen).

Omistajaohjaus

Toivakan kunnan konserniohjeen luvun 5 mukaan valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämistä.

Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kunnan talousarviossa ja suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Toivakan kunnan hallintosäännön 26 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan omistajaohjauksesta. Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Omistajastrategia

Kunnanvaltuusto hyväksyi 3.4.2023 Toivakan kunnan omistajapolitiittiset linjaukset ja omistajastrategiat.

Tehtävä	Turvata Toivakan kunnan alueen monipuolinen ja kohtuuhintainen vuokra-asuntotarjonta.	Omistamisen tarkoitus: pienessä kunnassa yksityiset vuokra-asuntomarkkinat ovat vähäiset, jonka vuoksi kuntaomisteista markkinaa tarvitaan asuntotarjonnan moottoriksi.
Omistajastrateginen tahtotila	Toimivien vuokra-asuntomarkkinoiden avulla tuetaan kunnan elinvoiman ja kasvun edellytyksiä kuntastrategian mukaisesti. Yhtiötä tulee kehittää ja sen mainetta parantaa.	Omistajan tahtona on turvata yhtiön taloudelliset ja rakenteelliset edellytykset selviytyä asuntotuotannosta sekä pystyä investoimaan myös uudisrakentamiseen.
Omistamisen riskit	Omistamiseen liittyy taloudellisia riskejä, joilla vaikutusta myös emon taloudelliseen kantokykyyn.	Riskien minimoimiseksi tarvitaan selkeää omistajaohjausta sekä yhtiön operatiiviselta johdolta monipuolista substanssiosaamista, vastuullista taloudenpitoa, sitoutumista sekä suunnitelmallisuutta.
Kehittämistavoitteet	Kiinteistöjen arvon säilyttäminen pitkäjänteisellä suunnittelulla sekä kiinteistörakenteen sopeuttaminen määrällisesti. Omistaja-arvon kehittyminen.	Yhtiön tervehdyttäminen, joka mahdollistaa yhtiön kehittämisen sekä uudistuotannon. Tämän lisäksi yhtiön tulee kehittää toimintaansa vastaten 2020-luvun vuokra-asuntoyhtiön tarpeisiin.

Esittelijä

vt kunnanjohtaja Touko Aalto

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että

1. Kiinteistö Oy Toivakanhakalle myönnetään 76.000,00 euron de minimis -avustus vuonna 2024, jotta yhtiön taloudellinen toimintakyky turvataan

Kunnanhallitus

§ 260

27.11.2023

vuoden 2024 osalta. Tuen maksamisen ehtona on, että yhtiö laatii esityksen tarvittavista toimista omistajalleen siitä, miten yhtiö saatetaan liiketoimikelpoiseksi ja taloudellisesti vakaalle pohjalle. Yhtiö toimittaa omistajalleen kustannuslaskelmat sisältävän ja aikataulutetun kokonaisesityksen tarvittavista toimista helmikuun loppuun 2024 mennessä.

2. Kiinteistö Oy Toivakanhakalle myönnetään lyhennysvapaata vuoden 2024 lainanlyhennyksistä.

Käydyn keskustelun jälkeen vt. kunnanjohtaja teki muutosehdotuksen

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että

1. Kiinteistö Oy Toivakanhakalle myönnetään 76.000,00 euron de minimis -avustus vuonna 2024, jotta yhtiön taloudellinen toimintakyky turvataan vuoden 2024 osalta. Avustuksen maksamisen ehtona on, että yhtiö laatii esityksen tarvittavista toimista omistajalleen siitä, miten yhtiö saatetaan liiketoimikelpoiseksi ja taloudellisesti vakaalle pohjalle. Yhtiö toimittaa omistajalleen kustannuslaskelmat sisältävän ja aikataulutetun kokonaisesityksen tarvittavista toimista helmikuun loppuun 2024 mennessä. Avustus maksetaan, kun kunnanhallitus on hyväksynyt kokonaisesityksen.

2. Kiinteistö Oy Toivakanhakalle myönnetään lyhennysvapaata vuoden 2024 lainanlyhennyksistä.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus

§ 261

27.11.2023

Hallintopalveluiden talousarvio 2024

Kh 27.11.2023 § 261

199/02.02.00/2023

Valmistelija

Vt. kunnanjohtaja Touko Aalto, 040 5169 332, talous- ja hallintosuunnittelija Henna Breilin, 040 5908 235

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 14.8.2023 § 175 talousarvioraamin vuodelle 2024. Raamissa on kunnanhallituksen alaisena toimintana hallintopalvelut.

Hallintopalveluiden talousarvioraamin toimintakate oli suunniteltu olevan -1 082 978 €, mutta talousarvioehdotuksessa toimintakatteeksi esitetään -1 115 309 €. Talousarvioehdotuksessa on otettu huomioon kunnanhallituksen päättämän yt-neuvottelujen lopputuloksen vaikutukset, mutta raamivaiheessa ei ollut vielä tietoa Toivakanhakan esitystä de minimis -avustuksesta. Talousarviossa on varattu de minimis -avustusta varten 76 000 €. Joukkoliikenteen (linjat 38 ja 38K) kuluihin on varattu 30 000 € enemmän kuin aikaisempina vuosina. Muutoin talousarvioehdotus on noudatta pitkälti aikaisempien vuosien toteumaa ja arvioita.

Talousarviossa esitetään hallintopalveluiden tehtäväsisällöt, painopistealueet ja määrärahakokonaisuus.

Investointiesityksenä on analogisen arkiston digitointi. Alustava kustannus on 150 000 €.

Esittelijä

vt kunnanjohtaja Touko Aalto

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle hyväksyttäväksi hallintopalveluiden talousarvion osana koko kunnan talousarviota vuodelle 2024.

Vt. kunnanjohtajan tekemä muutosehdotus:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä hallintopalveluiden talousarvion vuodelle 2024.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Liite [1]

TA2024 hallintopalvelut-3000

Liite [2]

TA2024 hallintopalvelut-3000-3600

Liite [3]

TA2024 kuntakonserni ja hallintopalvelut

Keski-Suomen pelastuslaitos -liikelaitoksen taloudellinen loppuselvitys

Kh 27.11.2023 § 262

264/00.04.01/2023

Valmistelija

Talous – ja hallintosuunnittelija Henna Breilin, 040 5908 235

Keski-Suomen pelastuslaitos -liikelaitoksen toiminta osana Jyväskylän kaupunkia päättyi 31.12.2022, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismääräyksiä siirtyi Jyväskylän kaupungilta Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Keski-Suomen kunnat ovat sopineet yhteistoimintasopimuksella Keski-Suomen pelastuslaitoksen johtokunnan ja sen alaisen liikelaitoksen (Keski-Suomen pelastuslaitos) asettamisesta alueellisen pelastustoimen järjestämisestä varten. Keski-Suomen pelastuslaitoksen yhteistoimintasopimus on ollut voimassa 1.1.2004 lähtien ja sopimus on uudistettu vuonna 2009. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämismääräyksiä siirtyi lainsäädännön nojalla kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Koska kuntien välisessä pelastustoimea koskevassa yhteistoimintasopimuksessa ei oltu otettu huomioon tilannetta, jossa pelastustoimen järjestämismääräyksiä siirtyy lainsäädännön nojalla kolmannen tahon vastattavaksi, Keski-Suomen kuntien kesken oli hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä tarpeen sopia tietyistä asioista, joiden joukossa yhtenä asiana oli vuonna 2023 tehtävän taloudellisen loppuselvityksen käsittely sekä taloudellisen loppuselvityksen osoittaman yli- tai alijäämän jyvittäminen kuntien kesken.

Keski-Suomen pelastuslaitosta koskevan kuntien välisen sopimuksen mukaan kunnat ovat sopineet taloudellisen loppuselvityksen osalta seuraavaa (sopimuksen kohta 6):

Jyväskylän kaupungin toimivaltainen toimielin hyväksyy ja allekirjoittaa Keski-Suomen pelastuslaitos-liikelaitoksen tilintarkastetun taloudellisen loppuselvityksen vuonna 2023. Kyseisen loppuselvityksen osoittama ali- tai ylijäämä jyvitetään sopijakunnille yhteistoimintasopimuksen perusteiden mukaisesti. Taloudellisen loppuselvityksen osoittama alijäämä laskutetaan kunnilta tai ylijäämä maksetaan kunnille vuoden 2023 aikana. Ali- tai ylijäämä suoritetaan rahana.

Jyväskylän kaupunki on laatinut erillisen sopimuksen mukaisen Keski-Suomen pelastuslaitos -liikelaitoksen taloudellisen loppuselvityksen. Loppuselvityksen laadinnassa on otettu huomioon voimaanpanolain (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta) 42 §:ssä säädetyt omaisuusjärjestelyt koskevat kirjaukset kunnan ja hyvinvointialueen kirjanpidossa. Kunnista hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät tuli kirjata alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyvien erien käsittelystä kunnassa on Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antanut lausunnon nro 128 "Lausunto hyvinvointialueille

Kunnanhallitus

§ 262

27.11.2023

siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa”.

Esittelijä

vt kunnanjohtaja Touko Aalto

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee Keski-Suomen pelastuslaitos -liikelaitoksen taloudellisen loppuselvityksen tiedoksi.

Päätös

Mika Mäkelä Keski-Suomen pelastuslaitos -liikelaitoksen johtokunnan jäsen) jääväsi itsensä tämän pykälän käsittelyn ajaksi ja poistui kokouksesta klo 18.37.

Merkittiin tiedoksi.

Mika Mäkelä palasi kokoukseen klo18.39.

Oheismateriaali

Keski-Suomen pelastuslaitos -liikelaitos_loppuselvitys

Kunnanhallitus

§ 263

27.11.2023

Kiinteistönluovutusilmoitukset

Kh 27.11.2023 § 263

Valmistelija

Palvelusihteeri Heli Manninen, 050 570 2433

Etuostolain 1 pykälän mukaan kunnalla on etuosto-oikeus kunnassa sijaitsevan kiinteistön kaupassa. Etuosto-oikeutta voidaan käyttää maan hankkimiseksi yhdyskuntarakentamista sekä virkistys- ja suojelutarkoituksia varten.

Etuosto-oikeutta ei ole, milloin

- 1) kiinteistö käsittää tai, jos samalla luovutuskirjalla tai muutoin luovutuksin, jotka on katsottava samaksi kaupaksi, myydään eri kiinteistöjä, nämä yhdessä käsittävät 5000 m² tai sitä vähemmän;
- 2) ostajana on myyjän puoliso tai henkilö, joka perintökaaren 2 ja 4 luvun säännösten mukaan voisi periä myyjän, taikka tällaisen henkilön puoliso;
- 3) ostajana on valtio, valtion liikelaitos tai muu valtion laitos tai
- 4) myynti tapahtuu pakkohuutokaupalla.

Julkinen kaupanvahvistaja on ilmoittanut seuraavista kiinteistön luovutuksista:

vahvistamispäivä: 12.10.2023

kiinteistö: Kauppala [REDACTED]

pinta-ala: 1,1877 ha

vahvistamispäivä: 13.10.2023

kiinteistö: Ahoranta [REDACTED]

pinta-ala: 6650 m²

vahvistamispäivä: 20.10.2023

kiinteistö: Leppäniemi [REDACTED]

pinta-ala: 5620 m²

vahvistamispäivä: 27.10.2023

kiinteistö: Peltoharju [REDACTED]

pinta-ala: 9700 m²

vahvistamispäivä: 10.11.2023

kiinteistö: Leppälä [REDACTED]

pinta-ala: 1,4950 ha

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee kiinteistönluovutukset tiedokseen ja päättää, että kunta ei käytä etuosto-oikeuttaan.

Toivakan kunta

Pöytäkirja

19/2023

14

Kunnanhallitus

§ 263

27.11.2023

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus

§ 264

27.11.2023

Tiedoksi esitettävät asiat

Kh 27.11.2023 § 264

Valmistelija palvelusihteri Heli Manninen, 050 570 2433

Keski-Suomen liitto

- pöytäkirja maakuntahallitus 27.10.2023
- pöytäkirja maakuntahallitus 17.11.2023

Multian kunta

- pöytäkirjan ote kunnanvaltuusto 23.10.2023 § 35 Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen perustaminen ja siihen liittyvän yhteistoimintasopimuksen ja järjestämissuunnitelman hyväksyminen

Gradia

- pöytäkirja hallitus 9.11.2023

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

- ohjauskirje 22.11.2022: Ehkäisevä päihdetyö on kunnan lakisääteinen tehtävä

Kunta- ja hyvinvointialueuetyönantajat KT

- Kt-lehti 5/2023

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee asiat tietoonsa saatetuksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Toivakan kunta

Pöytäkirja

19/2023

16

Kunnanhallitus

§ 265

27.11.2023

Muut asiat

Kh 27.11.2023 § 265

Valtuuston iltakoulu 11.12.2023 klo 17-18.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 257, § 258, § 259, § 260, § 261, § 262, § 263, § 264, § 265

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

-vaaliviranomaisen päätöstä tai presidentinvaalin tuloksen vahvistamista (Vaalilaki 45 §, 66 §, 83 §, 100 §)